

Eesti NSV ajal eestlastest kooliõpilaste seas äärmiselt ebapopulaarne toonane haridusminister Elsa Gretškina kinnitab nüüd, et tegi Eesti hariduses siiralt õpilase ja õpetaja jaoks niipalju, kui suutis.

PRIIT SIMSON

Endine venestaja väitleb seminaril

ENSV aegne minister Elsa Gretškina tutvustab OSCE seminaril integratsiooni haridusprojekte

Kärt Karpa

karth@epl.ee

Euroopa inimõiguste organisatsiooni (OSCE) integratsioonialasel seminaril Tallinnas asuvad tõenäoliselt väitluslaua taha Eesti NSV aegne venestaja Elsa Gretškina ja praegune haridusminister Tõnis Lukas koos rahvastikuminister Katrin Saksaga.

Saks andis enda sõnul nõusoleku esineda seminaril, mille esialgselt pidi korraldama Jaan Tõnissoni instituut. 11. juuni seminari teema on "Integratsioon, haridus ja keel: aastatuhandevahetusel paljukultuurilises Eestis".

"See pidi olema 26. aprillil, kuid seoses säästueelarve aruteluga valitsuses palusime seda edasi lükata. Andsin nõusoleku, kuid polnud juttu, kes on teised esinejad. Arvasin, et see on sama, ära jäänud seminar. Nüüd on OSCE võtnud korraldamise aga enda peale," rääkis Saks, kes sai üleeile teada teiste esinejate nimed.

Praegune Vene Eragümnaasiumi Polüloog arendusprogrammi juht Gretškina oli Eesti NSV aegse haridusministri tuntuim kui venestamise pooldaja. Saks käis koolis siis, kui Gretškina oma haridusreformi tegi. "Loomulikult on mul üsna negatiivne suhtumine sellesse, mis ta omal ajal tegi. Teisest küljest ei arva ma, et peaksin teda inimesena välistama praegu," kinnitas Saks. Saksa sõnul tegeleb

Gretškina mitmete integratsiooni-alaste projektidega, mis on suunatud vene koolides ühtse õppekava rakendamisele eesti koolidega.

Seminaril osalevad ettekandega ka keeleameti peadirektor Ilmar Tomusk, Klara Hallik, sotsiaalteaduste instituudi juhataja, hiljuti rahvussuhetest doktoritöö valmis teinud Raivo Vetik, Inimõiguste Keskuse direktor Aleksei Semjonov. Kutsutud on ka haridusminister Tõnis Lukas. Seminaril lõppsõna ütleb OSCE inimõiguste ja vähemusrahvuste komisjar Max van der Stoep.

Lukase sõnul ei saa Gretškina enam venestamist pooldada, sest see pole ajakohane. "Teine asi on see, milline roll on Gretškinal konverentsil antud. Kui tegemist on väitlusega ja ta on OSCE poolt võetud Stoeli kõrvale ühe väitleva grupi esindajaks, siis meie Saksaga oleme tõenäoliselt teisel pool. Kui see on väitlusena kavandatud, siis vaielda võib," kinnitas Lukas, kes ei jaga enda sõnul kahtlemata paljude seminarile osalema kutsutud inimeste seisukohti.

Gretškina ütles, et tema omaaegne venestamise pooldamine on sügavam ja pikem jutt. "Inimene ajastus, inimene teatud sisu kontekstis ja ametikontekstis. Keegi ei võta minult õigust sisemiselt tunnetada end siira inimesena, kes tegi Eesti hariduses siiralt õpilase ja õpetaja jaoks nii palju, kui suutis. Ma pole selline loll, kes oma peaga mõelda ei osanud," kinnitas Gretškina.

Ka Riigikogu väliskomisjoni aseesimehel Ülo Nugisel oli mees, et Gretškina tahtis omal ajal esindada pehmeäelist venestamispoliitikat. "See oli tehtud galantselt ja Gretškinal tuli see päris hästi välja. Mingit pidi oli ta ka Eestist pärit, tema käitumine oli meeldiv ja sellega pettis ta ära," meenutas Nugis.

ENSV-aegne haridusminister tutvustab seminaril integratsiooni haridusprojekte. "Olen selle projekti juht, seda on toetanud ka haridusministeerium. Räägin meie eesmärkidest, integratsiooni õppekava laageritest. Nende sisuks on integratsiooni mõiste lahti mõtestamine haridustöötajate keelde," märkis ta.

Elsa Gretškina punakarjäär

Elsa Gretškina sündis 1932. aastal Leningradi oblastis Gatšina rajoonis. 1954. aastal astus kommunistlikusse parteisse. Aastail 1953-67 oli ta komsomoli- ja parteitööl. 1967-70 õppis NLKP keskkomitee ühiskonnateaduste akadeemias. 1970-72 töötas ta EKP Tallinna linnakomitee propaganda- ja agitatsiooniosakonna juhataja, 1972-74 EKP keskkomitee propaganda- ja agitatsiooniosakonna juhataja asetäitjana ning 1974-80 teaduse ja õppeasutuste osakonna juhatajana. Aastail 1980-88 oli ta ENSV haridusminister. Ta on olnud ka ENSV ülemnõukogu IX-XI koosseisu saadik.